

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково -
педагогічної роботи

Пайтелімонов А.В.

2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ЕКОНОМІКС

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

освітні програми Міжфакультетська

вид дисципліни за вибором

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«27» серпня 2021 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

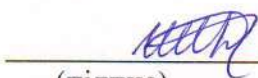
д.е.н., доц. проф. кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Н.В.Шиловцева

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від «27» серпня 2021 року № 1

В.о завідувача кафедри

(підпис)

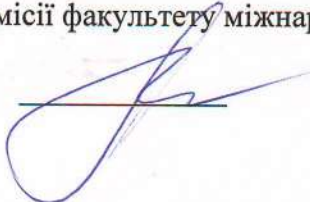
Ірина ДЕРІД

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «27» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Економікс» складена відповідно до освітньо-професійних (освітньо-наукової) програм підготовки бакалаврів

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Економікс» є вивчення закономірностей функціонування ринкової економічної системи на макро- та мікроекономічному рівнях.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Економікс» є

- наукове обґрунтування загальних умов економічного життя суспільства;
- розкриття закономірностей розвитку суспільного виробництва;
- з'ясування механізму дії економічних законів і способів використання їх людьми в процесі господарської діяльності; з'ясування сутності відносин власності;
- визначення суттєвих рис основних соціально-економічних систем та напрямків їх еволюції;
- розкриття сутності попиту та пропозиції в умовах ринку;
- ознайомлення з теоретичними основами підприємництва та категоріями витрат та прибутку;
- розкриття особливостей функціонування різних ринкових структур;
- ознайомлення із специфікою ринку факторів виробництва: - визначення основ національної економіки та мікроаналізу;
- розкриття економічної сутності монетарної, фінансової, соціальної та зовнішньої політики

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин - 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1- й	-й
Семестр	
1-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
- год.	
Лабораторні заняття	
	год.
Самостійна робота	
58 год.	год.
Індивідуальні завдання	
Не передбачено	

1.6. Заплановані результати навчання

Студенти повинні знати:

- термінологію та основні засоби економічного аналізу;
- проблему необмеженості потреб та обмеженості ресурсів;
- основи відносин власності; поняття та принципи організації економічних систем;
- закони попиту та пропозиції;
- теоретичні основи підприємництва (витрати виробництва та прибуток)
- основні типи ринкових структур та їх специфіку
- специфіку ринку факторів виробництва та основи формування цін на ньому;
- визначення національної економіки, секторів національної економіки, основних макроекономічних показників
- основи монетарної, фінансової, соціальної, зовнішньої політики держави

Вміти:

- доцільно застосовувати набуті знання на практиці,
- вирішувати елементарні економічні задачі, - будувати економічні графіки,

- визначити причинно-наслідкові зв'язки між економічними явищами.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА ОСНОВИ МІКРОЕКОНОМІКИ.

Тема 1.1. Економікс: предмет, методи, функції та етапи розвитку. Теоретичні основи мікроекономіки. Попит, пропозиція, їх взаємодія

Зародження та виникнення економічних знань. Етапи історичного розвитку економічної теорії. Основні напрямки зарубіжної економічної науки: меркантилізм, фізіократи, класична школа, маржиналізм, утопічний соціалізм, марксизм, неокласичні ідеї, кейнсіанство, некейнсіанство, посткейнсіанство, монетаризм, інституціоналізм. Теоретичні дослідження українських економістів.

Предмет економічної теорії та її складові. Повсякденний та науковий погляд на економіку. Економічні явища та економічні відносини. Економічні категорії. Місце та роль людини в економічному житті. Економічні інтереси - рушійна сила соціально-економічного розвитку. Три основні питання економіки. Економічні потреби. Обмеженість ресурсів та безмежність потреб. Економічні закони та їх об'єктивний характер. Економічні суперечності.

Методи дослідження економічної теорії. Функції економічної теорії. Економічна теорія в системі економічних наук. Економічна теорія та економічна політика. Основні напрямки формування економічного мислення в умовах переходу до ринку.

Тема 1.2. Суспільне виробництво.

Зміст та структура суспільного виробництва. Роль виробництва в розвитку суспільства. Види суспільного виробництва. Відтворення та його типи. Фактори виробництва та їх поєднання. Виробнича функція. Закон спадної граничної продуктивності. Виробничі можливості в економічній системі та проблема вибору. Крива виробничих можливостей. Ефективність виробництва та її показники.

Натуральне господарство та його характеристика. Натуральний продукт. Умови виникнення товарного господарства та його загальна характеристика. Види товарного виробництва. Товар та його властивості. Теорії вартості товару (трудова, факторів виробництва, граничної корисності, попиту та пропозиції та ін.).

Виникнення, суть та функції грошей. Еволюція грошей. Теорія грошей та грошового обігу. Система економічних законів товарного виробництва. Закон вартості та його роль в розвитку товарного виробництва.

Тема 1.3. Власність та її економічна роль.

Поняття «інститути» та їх функції в економічному житті. Економічний та юридичний зміст власності. Право власності.

Інституційна структура економіки. Особливості становлення інституціонального середовища України.

Індивідуальна власність як вихідна ланка відносин власності. Принципи формування власності. Домінуючий об'єкт власності.

Приватизація в Україні. Реформування земельних відносин. Приватизація підприємств і організацій.

Тема 1.4. Ступені економічного розвитку суспільства. Сучасні економічні системи.

Економічні системи та їх класифікація. Еволюція економічних систем як форм господарювання. Типи, види та моделі економічних систем.

Порівняльний аналіз економічних систем у теоріях індустріально-економічного розвитку. Постіндустріальне суспільство як концепція і реальність.

Перехідна економіка. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.

Трансформація економічної системи в Україні.

Тема 1.5. Товарне виробництво. Теорія вартості і грошей.

Цілі та результати суспільного відтворення. Благо. Товар, його властивості: вартість, споживча вартість та корисність, мінова вартість. Теорія вартості: класичний, граничний та неокласичний підходи. Товарне виробництво в сучасних умовах. Вільні та господарські товари. Класифікація господарських товарів. Специфіка послуги як результату нематеріального виробництва. Сутність та походження грошей. Форми та функції грошей. Ліквідність. Еволюція функцій грошей. Грошовий оборот. Закон грошового обігу за тлумаченням К. Маркса та І. Фішера. Головний принцип організації грошового обігу. Сутність грошової системи. Системи металевого та паперового обігу. Біметалізм та монометалізм. Структура грошової системи. Сутність та економічна роль кредиту. Принципи та етапи кредитування. Товарний і грошовий кредит. Комерційний кредит, вексель. Класифікація видів кредиту за різними ознаками.

Тема 1.6. Попит і пропозиція в ринковій економіці.

Попит і пропозиція як основні важелі ринкового механізму. Попит і закон попиту. Графічне, табличне та аналітичне зображення попиту. Графіки індивідуального та ринкового попиту. Закон попиту. Виключення з дії закону попиту.

Попит і величина (обсяг) попиту. Цінові і нецінові детермінанти попиту.

Пропозиція і закон пропозиції. Графічне, табличне та аналітичне зображення пропозиції. Графіки індивідуальної та ринкової пропозиції. Закон пропозиції.

Попит і величина (обсяг) пропозиції. Цінові і нецінові детермінанти пропозиції.

Кон'юнктура ринку. Взаємодія попиту і пропозиції. Поняття ринкової рівноваги, рівноважної ціни та рівноважного обсягу виробництва.

Дефіцит та надлишок виробництва.

Види ринкової рівноваги. Павутиноподібна модель досягнення рівноваги.

Зміни рівноважної ціни та рівноважного обсягу виробництва під впливом різних чинників на взаємозалежних ринках.

Еластичність попиту, фактори, які на неї впливають. Види еластичності попиту: за ціною, за доходом, перехресна еластичність. Дугова та точкова еластичність. Формула еластичності попиту. Зв'язок еластичності попиту й валового доходу.

Еластичність пропозиції, фактори, що на неї впливають. Еластичність за власною ціною блага та за цінами факторів виробництва. Дугова та точкова еластичність пропозиції. Формула еластичності пропозиції. Практичне значення теорії еластичності.

Тема 1.7. Підприємництво. Фірма.

Сутність та функції підприємництва. Види підприємництва. Основні напрямки розвитку різноманітних форм підприємницької діяльності в Україні. Підприємець - основна фігура економічного прогресу.

Умови виникнення та діяльності підприємств в умовах ринку. Поняття підприємства (фірми, корпорації). Організаційно-правові форми підприємств в ринковій економіці. Розміри підприємств. Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства. Форми організації господарювання на мікрорівні.

Основні види ринкової стратегії та тактики фірми. Головні цілі та задачі управління фірмою. Суб'єкти та об'єкти управління. Методи управління. Сучасний менеджмент та його функції. Бізнес-план.

Маркетинг. Об'єкти маркетингових досліджень. Товарна, цінова, комунікаційна та збутова політика фірми. Проблеми розвитку підприємств в Україні.

Тема 1.8. Витрати виробництва і прибуток.

Витрати, їх сутність та структура. Загальна характеристика витрат та їх класифікація. Економічний і бухгалтерський підхід до визначення витрат виробництва. Поняття альтернативних витрат. Зовнішні (бухгалтерські) та внутрішні витрати.

Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Закон спадної продуктивності (віддачі) змінного фактору виробництва. Постійні, змінні, загальні витрати, їх графічне зображення. Середні витрати: сутність, формули, графічне зображення. Граничні витрати.

Практичне значення валових, постійних, середніх та граничних витрат для підприємця.

Витрати виробництва у довгостроковому періоді. Криві довгострокових витрат. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства.

Тема 1.9. Ринкова економіка в умовах досконалої і недосконалої конкуренції.

Ознаки й умови існування ринку досконалої конкуренції. Ринковий попит на продукцію фірми за умов досконалої конкуренції. Графічне зображення попиту фірми, середнього, граничного і сукупного доходу.

Визначення поведінки фірми в короткостроковому періоді. Правило максимізації прибутку і мінімізації збитків: два способи визначення. Поведінка підприємства за умов зміни ринкової ситуації.

Пропозиція фірми у короткостроковому періоді, її зв'язок з кривими витрат, графік галузевої пропозиції. Поняття ринкової рівноваги. Визначення рівноважного обсягу та рівноважної ціни.

Поведінка фірми у довгостроковому періоді. Крива ринкової пропозиції на тривалому інтервалі та її можливі конфігурації в галузях з постійними, зростаючими, спадними витратами.

Довгострокова рівновага підприємства, галузі, ринку та механізм її підтримки.

Ефективність ринку досконалої конкуренції.

Характерні риси ринку чистої монополії. Бар'єри для вступу в галузь: економічні, адміністративні та правові. Основні види монополії. Монополія і монопольна влада.

Крива попиту монополіста. Вибір монополістом ціни й обсягу виробництва. Вплив на поведінку монополіста цінової еластичності попиту. Правила максимізації прибутку і мінімізації збитків.

Пропозиція монополіста і особливості її формування. Визначення монопольної ціни. Цінова дискримінація: поняття, умови та види.

Рівновага фірми монополіста в довгостроковому періоді. Досягнення і утримання ринкової влади в довгостроковому періоді.

Економічні наслідки монополізації галузі. Порівняльний аналіз конкурентного і монопольного ринків.

Регульована монополія. Необхідність державного регулювання монополії. Антимоніпольна політика. Антимоніпольне законодавство України.

Олігополістична модель ринку. Основні ознаки олігополістичного ринку. Некооперативна і кооперативна поведінка олігополістів. Олігополія з погляду теорії ігор. "Дилема ув'язнених" – приклад некооперативної гри з ненульовою сумою. Цінові війни. Модель Курно: договірні й конкурентні рівноваги.

Аналіз ламаної лінії попиту. Негнучкість цін. Картельні союзи. Таємні змови. Лідерство в цінах. Ціноутворення за принципом "витрати плюс".

Ефективність та соціально – економічні наслідки олігополії.

Модель ринку монополістичної конкуренції, її характеристика. Диференціація виробів: форми, позитивні наслідки та загрози. Нецінова конкуренція, її види та наслідки для виробників та споживачів.

Крива попиту фірми. Динаміка прибутковості фірми в короткостроковому і довгостроковому періодах. Визначення оптимального обсягу продажу та цінова політика. Умови досягнення і підтримки беззбитковості у довгостроковому періоді.

Порівняльна характеристика ефективності ринку монополістичної конкуренції та інших типів ринку.

Тема 1.10. Ринок ресурсів і факторні доходи.

Попит на товари та попит на ресурси. Попит на ресурси як похідний. Правило використання ресурсів. Попит на ресурси в умовах досконалої та недосконалої конкуренції. Фактори, які впливають на попит на ресурси. Еластичність попиту на ресурс. Оптимальне співвідношення ресурсів. Правило найменших витрат. Правило максимізації прибутку.

Праця як ресурс, як фактор виробництва. Характеристика досконалого конкурентного ринку праці. Граничний вигаш виробника від найманої праці.

Попит окремого робітника на працю. Галузевий попит на працю.

Пропозиція праці для окремого робітника. Ринкова пропозиція послуг праці. Рівновага на ринку праці.

Попит монополії на працю і монополія рівновага. Монопсонічний та олігопсонічний ринки, їх особливості.

Двостороння монополія і визначення реального рівня заробітної плати. Контроль профспілок над пропозицією робочої сили. Дискримінація на ринках робочої сили.

Капітал як ресурс тривалого використання. Форми капіталу. Рух капіталу та його фонди. Попит та пропозиція капіталу. Поняття процентної ставки, її види. Вплив процентної ставки на короткострокові інвестиційні проекти підприємців. Обґрунтування інвестиційних рішень у тривалому періоді.

Рівновага на ринку капіталу. Формування процентної ставки як рівноважної ціни капіталу.

Земля як фактор виробництва. Ринок землі. Попит та пропозиція землі. Економічна і земельна рента. Ціна землі як капіталізована рента.

Підприємницькі здібності, їх характеристика як фактора виробництва. Нормальний прибуток і підприємець. Концепції прибутку. Основні функції та види прибутку.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІКИ.

Тема 2.1. Національна економіка: цілі і результати.

Цілі, структура і фактори розвитку національної економіки. Сфера матеріального виробництва. Сфера нематеріального виробництва. Сфера послуг. Національне багатство. Система національних рахунків. Результати функціонування національної економіки: валовий внутрішній продукт (ВВП), валовий національний продукт (ВНП).

Способи розрахунку ВВП: за видатками – метод кінцевого споживання, за сумою доходів, отриманих в процесі виробництва товарів та послуг, метод доданої вартості (виробничий метод). Додана вартість. чистий внутрішній продукт (ЧВП). Національний дохід (НД). Особистий дохід. Дохід кінцевого використання.

Вплив поточних цін на макроекономічні показники. Номінальний та реальний ВВП, дефлятор ВВП, ВВП на душу населення. Способи визначення основних макроекономічних показників.

Тема 2.2. Сукупний попит і сукупна пропозиція. Макроекономічна рівновага.

Необхідність загальної моделі попиту та пропозиції. Сукупний попит. Структура сукупного попиту. Крива сукупного попиту. Цінові фактори, які впливають на криву сукупного попиту. Нецінові фактори сукупного попиту та їх вплив на криву сукупного попиту.

Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції. Класична і кейнсіанська моделі сукупної пропозиції. Кейнсіанський, проміжний та класичний відрізки кривої сукупної пропозиції. Нецінові фактори сукупної пропозиції.

Сукупний попит – сукупна пропозиція - ($AD - AS$) – модель макроекономічної рівноваги. Рівноважний рівень цін та рівноважний обсяг виробництва. Механізм досягнення макrorівноваги на окремих відрізках кривої сукупної пропозиції. Ефект храповика.

Короткострокова рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції. Довгострокова рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції. Шоки сукупного попиту та сукупної пропозиції. Стабілізаційна політика.

Тема 2.3. Макроекономічна нестабільність та її форми.

Інфляція: сутність, причини виникнення, основні види. Інфляція попиту та пропозиції. Механізм розвитку інфляції. Показники виміру інфляції. Дефляція. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика держави.

Концепції зайнятості в економіці. Безробіття та його види. Проблема прихованого безробіття в Україні. Соціально-економічні наслідки безробіття. Залежність між рівнем безробіття і обсягом ВВП (закон А. Оукена). Залежність між рівнем безробіття та інфляції (крива А. Філіпса). Особливості сучасної політики зайнятості в Україні.

Тема 2.4. Грошово-кредитна система.

Ринок грошей. Попит на гроші та його елементи. Пропозиція грошей. Поняття грошових агрегатів. Фактори, що впливають на зміну рівноваги на грошовому ринку.

Банківська система. Національний банк, його функції та інструменти регулювання грошового обігу. Комерційні банки, їх види та основні операції. Фактори, що визначають динаміку руху грошової маси. Позичковий процент. Кредит і його форми. Кредитна система, її функції та структура в ринковій економіці. Кредитна система України.

Фіктивний капітал. Ринок цінних паперів. Фондова біржа та механізм її діяльності. Курс цінних паперів. Вплив держави на функціонування ринку цінних паперів.

Макрорегулювання грошово-кредитної системи.

Тема 2.5. Фіскальна політика держави та рівень добробуту населення.

Сутність та функції фінансів. Суб'єкти фінансових відносин. Структура фінансової системи. Державний бюджет і його місце в фінансовій системі. Економічні основи формування прибутків бюджету.

Аналіз бюджетного дефіциту України та розвинених країн. Проблеми збалансованої політики. Урядові витрати і сукупний попит. Державний борг, його види, причини виникнення та способи мінімізації.

Податки та податкова політика. Крива Лаффера. Податкова система України.

Необхідність реформування фінансової системи України в умовах переходу до ринкової економіки.

Тема 2.6. Світове господарство. Міжнародні економічні відносини.

Світове господарство, його об'єктивні риси та етапи становлення. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація виробництва. Світова інфраструктура. Формування інтернаціональних витрат виробництва. Зрівняльні витрати та міжнародний обмін. Теорія зрівняльних переваг та її сучасні інтерпретації.

Міжнародні економічні відносини, їх зміст та еволюція. Взаємозв'язок внутрішніх та міжнародних відносин. Міжнародна інтеграція та її форми. Роль міжнародної торгівлі в економічному розвитку країни. Участь України в міжнародній торгівлі. Міжнародна міграція капіталів та її форми. Транснаціональний капітал. Світовий ринок позичкових капіталів. Світовий кредит та його форми. Міжнародна міграція робочої сили, її особливості, форми, масштаби в сучасних умовах.

Міжнародна валютно-фінансова система. Етапи розвитку міжнародної валютної системи. Європейська валютна система. Міжнародний валютний фонд та його функції. Валютна політика України.

3. Структура навчальної дисципліни

Номери та найменування тем модулів	Всього годин	Розподіл навчального часу за видами занять		
		лекції	практичні семінарські	самостійна робота
Розділ 1. Загальні засади економічної теорії та основи мікроекономіки	56	20	0	36
Тема 1.1 Розвиток економічних знань. Економічна теорія: предмет, метод, функції.	6	2		4
Тема 1.2 Суспільне виробництво.	5	2		3
Тема 1.3 Власність та її економічна роль.	6	2		4
Тема 1.4 Ступені економічного розвитку суспільства. Сучасні економічні системи.	5	2		3
Тема 1.5 Товарне виробництво. Теорія вартості і грошей.	6	2		4
Тема 1.6 Попит і пропозиція в ринковій економіці.	6	2		4
Тема 1.7 Підприємництво. Фірма.	6	2		4
Тема 1.8 Витрати виробництва і прибуток.	6	2		4
Тема 1.9 Ринкова економіка в умовах досконалої і недосконалої конкуренції.	5	2		3
Тема 1.10 Ринок ресурсів і факторні доходи.	5	2		3
Розділ 2 Теоретичні основи макроекономіки	34	12	0	22
Тема 2.1 Національна економіка: цілі і результати.	6	2		4
Тема 2.2 Сукупний попит і сукупна пропозиція. Макроекономічна рівновага.	6	2		4
Тема 2.3 Макроекономічна нестабільність та її форми.	6	2		4
Тема 2.4 Грошово-кредитна система.	5	2		3
Тема 2.5 Фіскальна політика держави та рівень добробуту населення.	6	2		4
Тема 2.6 Світове господарство. Міжнародні економічні відносини.	5	2		3

Всього годин:	90	32		58
----------------------	-----------	-----------	--	-----------

4. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

Не передбачено

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 1.1 1. <u>Схематично відобразіть</u> теоретичні дослідження українських вчених-економістів протягом усього історичного розвитку економічної теорії. 2. <u>Розкрийте зв'язок</u> між економічною теорією та економічною політикою. 3. <u>Напишіть есе</u> на теми: «Значення економічної теорії в житті студента» або «Чи може людина у сучасному світі прожити без економічних знань та вмінь?»	4
2	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 1.2 <u>Визначте</u> , які фактори виробництва Ви будете використовувати при наданні освітніх послуг з напряму вашої спеціалізації.	3
3	Ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 1.3 1. <u>Визначте</u> основні економічні об'єкти, які на вашу думку, повинні обов'язково знаходитися у державній власності. 2. <u>Розкрийте</u> особливості процесу приватизації в Україні за останні 20 років. 3. <u>Складіть таблицю</u> «Переваги та недоліки економічних систем суспільства».	4
4	Ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 1.4 1. <u>Визначте</u> організації, що складають ринкову інфраструктуру та розкрийте роль цих організацій в розвитку ринкових процесів. 2. <u>Охарактеризуйте</u> ринок освітніх послуг з різних аспектів. Проаналізуйте особливості взаємовідносин між цим ринком та ринком праці в Україні. 3. <u>Поміркуйте</u> , який би механізм ціноутворення на власну продукцію Ви би застосовували, якщо б діяли в умовах: а) монополії; б) олігополії; в) монополістичної конкуренції; г) чистої (досконалої) конкуренції?	3
5	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 1.5	4
6	Ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 1.6 1. Визначте фактори, що впливають на максимізацію прибутку на ринку освітніх послуг, перекладача, редактора, або ринку сільськогосподарської продукції. Які методи ціноутворення доречно застосовувати на кожному з них, якщо ви тільки входите на даний ринок? 2. Чи згодні Ви з твердженням, що для визначення оптимального рівня споживання необхідно враховувати показники загальної корисності та цін товарів. Свою відповідь обґрунтуйте.	4
7	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою	4

	літературою за темою 1.7 1. <u>Проаналізуйте</u> , які організаційно-правові форми підприємств найбільш поширені в певних видах підприємництва та у вашому регіоні. 2. <u>Розробіть</u> бізнес-проект з певного виду діяльності, яким би ви могли або хотіли займатися після закінчення університету.	
8	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 1.8	4
9	Вивчення конспекту за темою 1.9 <u>До кожного наведеного визначення доберіть відповідний термін або поняття</u> 1. Ринок, на якому кілька фірм реалізують стандартизовані або диференційовані товари, а контроль над цінами обмежений взаємозалежністю фірм. 2. Здійснення поступового зниження цін з метою усунення конкурентів з олігополістичного ринку. 3. Об'єднання фірм, що узгоджують свої рішення щодо цін та обсягів продукції так, наче вони злилися в чисту монополію. 4. Домовленість про ціни, розподіл ринків та інші обмеження конкуренції в олігополії. 5. Неофіційний метод встановлення ціни на вироблений товар, коли одна фірма змінює ціну, а інші фірми невдовзі роблять те ж. <i>Терміни та поняття:</i> а) способи диференціації продукту; д) монополістична конкуренція; б) нецінова конкуренція; е) цінова війна; в) ламана крива попиту; ж) олігополія; г) цінове лідерство; з) диференційована олігополія; к) картель; л) таємна змова.	3
10	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 1.10	3
11	1. <u>Складіть</u> конспект-схему з основних теорій економічного зростання та економічних циклів. 2. <u>Поясніть</u> особливості економічної кризи в Україні та запропонуйте шляхи її подолання. 3. <u>Напишіть есе</u> на тему: «Економічне зростання України очима студентів».	4
12	Ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 2.2 1. На основі статистичних даних поясніть взаємозв'язок між темпами інфляції та рівнем безробіття в Україні, починаючи з 2010 року. 2. Спрогнозуйте, до яких наслідків призведе збільшення допомоги з безробіття в короткостроковому та довгостроковому періодах. 3. Проаналізуйте попит, пропозицію та працевлаштування робочої сили у сфері освіти. 4. Визначте причини молодіжного безробіття в нашій країні та в інших розвинених країнах. Запропонуйте заходи щодо його скорочення.	4
13	Ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 2.3 1. <u>Визначити</u> механізм державного регулювання розподілу доходів. 2. <u>Розкрити</u> систему соціального захисту населення.	4
14	Ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 2.4	3

	1. <u>Визначте</u> , коли державі доречно проводити політику «дорогих грошей», а коли «дешевих». Які засоби вона застосовує при кожній з них? 2. Поясніть, чому ефективність регулювання грошового обігу Національним банком країни знижується із зростанням відкритості її економіки. Як можна послабити це протиріччя?	
15	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 2.5 <u>Напишіть есе</u> на тему: «Шляхи реформування фінансової та податкової систем України».	4
16	Вивчення конспекту та ознайомлення із рекомендованою літературою за темою 2.6 1. <u>Визначте</u> етапи розвитку міжнародної валютної системи. 2. <u>Наведіть приклади</u> товарів, які Україна експортує, та товарів, які імпортуються з інших країн.	3
17	Разом	58

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7 Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Економікс» передбачені такі види навчальних занять, як традиційні лекції, у яких окреслюється основний зміст, проблемні питання теми та визначаються завдання для самостійного опрацювання.

Метою організації самостійної роботи з дисципліни «Економікс» є вироблення у студентів навичок у роботі з додатковою літературою, комплексне використання теоретичних знань, удосконалення методів дослідницької роботи, формування навичок аналітичної діяльності, розвиток індивідуального бачення та творчого осмислення досліджуваних питань.

8. Методи контролю

Система контролю та оцінювання знань, умінь і навичок тих, хто навчається, враховує як аудиторну діяльність студентів, так і їх самостійну роботу:

- дискусія з пройденого матеріалу;
- виконання в рамках самостійної роботи студента завдань;
- підсумковий контроль у вигляді письмового заліку.

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Classroom в дистанційному курсі.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота																Разом	Залік	Сума
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T1.5	T1.6	T1.7	T1.8	T1.9	T1.10	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	T2.5	T2.6			
2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	40	60	100

Критерії оцінки усного опитування на заняттях встановлюються за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;
- знання основної та додаткової літератури;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язання задач, проведення розрахунків, при виконанні завдань, внесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з відповідей інших осіб.
- «3» бали студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також додаткової літератури. Студент повинен знати як саме здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому проблем.
- «2» бали свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни в обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення практичних аспектів питання.
- «1» бали виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі, в навчальних планах і програмах. Студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.
- «0» балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студента нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

Критерії оцінки відповідей на тестові питання.

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

- Вищий бал виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.
- Середній бал виставляється, якщо правильні відповіді складають 70-89%.
- Нижчий бал виставляється, якщо правильні відповіді складають 50 - 69%.
- Незадовільна кількість балів виставляється, якщо правильні відповіді складають до 50%.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. - Кн. 2: Мікроекономіка. - К.: Знання, 2013. - 437 с.
2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2004. - 851 с. - (Класичний університетський підручник).
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. / К.: Знання, 2010. - 550 с.
4. Кушнір В. Мікро- та макроекономіка. К. Видавництво: Центр навчальної літератури. - 2012. - 256 с.
5. Макроекономіка та макроекономічна політика: Навч. посіб. / Наук. ред. А.Ф. Мельник. - К.: Знання, 2008. - 699 с.
6. Макроекономіка: навчальний посібник / авт. кол.; за ред. Т. С. Смовженко і Г. Я. Стеблій. - К.: УБС НБУ, 2008. - С. 463
7. Мікроекономіка / О. Калініченко, Л. Березина. - К.: Центр учбової літератури. - 2012. - 432 с.)
8. Панчишин С. Макроекономіка: Тести і задачі. - К.: Либідь, 2002. - 216 с.
9. Панчишин С. Макроекономіка: Навч. посібник. - К.: Либідь, 2001. - 616 с.
10. Самюельсон П., Нордгауз В. Макроекономіка. / Пер. з англ. - К.: Основи, 1995. - 574 с.

Допоміжна література

1. Акулов М.Г.. Сучасні економічні теорії: Навчальний посібник. - Вінниця: Нілан-ЛТД, 2013. - 394 с.
2. Білецька Л. В. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посіб. / Л. В. Білецька, О. В. Білецький, В. І. Савич. - 2-ге вид. переробл. та допов. - К. : Центр учб. л-ри, 2009. - 688 с.
3. Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. - 5-е вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2013. - 723 с.
4. Економічні проблеми ХХІ століття: міжнародний та український виміри / За ред. С. І. Юрія, Є. В. Савельєва. - К.: Знання, 2007. - 595 с.
5. Жовтанецький О.М., Чуба Н.В. Цікава економіка: Навчальний посібник. - Кам'янець-Подільський, Аксіома, 2007. - 304 с.
6. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег. / Пер. с англ. - М.: 1978. - 736 с.
7. Макконелл К., Брю М. Экономикс: принципы, проблемы, политика. В 2-х томах. / Пер. с англ. - М.: Республика, 1992. - 784 с.
8. Маркс К. Капитал / Маркс К., Энгельс Ф. Соч., 2-е изд. т. 23.
9. Маршалл А. Принципы экономической науки. В 3-х томах. / Пер. с англ. - М.: Прогресс, 1993. - 618.
10. Мацелюх Н.П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка [Текст]: навч. посібник для самост. підгот. до курс. екзаменів та компл. держ. екзамену з економ. теорії / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко. - 2-ге вид., перероб. та доп. - К.: Центр учбової літератури, 2014. - 382 с.
11. Менкью Н.Г. Принципы экономикс / Пер. с англ. - СПб: Питер Ком, 1999. - 784 с.
12. Мікроекономіка / М. Рудий, В. Рудий - К.: Центр учбової літератури. - 2012. - 360 с.
13. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів екон. спец. закл. осв.: Уч. 2ч./ За заг. ред. С. Будаговської. - К.: Основи, 1998. - 518 с.
14. Мікроекономіка: практикум: Навч. посібник / За ред. Базилевича В.Д. - К.:

Знання, 2010.- 491 с.

15. Шкодiна I.B. Вплив полiтики кiлькiсного пом'якшення на розвиток свiтового фондового ринку в умовах глобальної невизначеностi / Шкодiна I.B., Карпова I.B., Iващенко М.В. // Економiчний часопис-XXI. – 2015.- № 3-4.- С. 65-69.

16. Шкодiна I.B. Основнi диспропорцiї розвитку свiтового господарства на сучасному етапi / I.B.Шкодiна // Фiнанси України. – 2010. - № 7. – С.58 – 64.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Мінекономіки України	www.me.gov.ua
Мінфін. України	www.minfin.gov.ua
Національний банк України	www.bank.gov.ua
Держкомстат України	www.ukrstat.gov.ua
Рада по вивченню продуктивних сил України	www.rvps.kiev.ua
НАН України	
Національна бібліотека України ім.В.Вернадського	www.nbuv.gov.ua
Наукова бібліотека НаУКМА	www.librari.ukma.kiev.ua
Нац.Інститут стратегічних досліджень	www.niss.gov.ua
Нормативні акти України	www.nau.kiev.gov.ua

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непереборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Classroom проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 50% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Classroom в дистанційному курсі